

Crònica del conflicte del solar de les piscines Folch i Torres Setembre del 2003 – juny del 2005

El Solar per al Barri

Primera fase: l'enderroc de les piscines Folch i Torres i el projecte d'obertura d'un nou eix urbà

A finals del mes de setembre del 2003, un grup de veïnes i veïns dels voltants de les antigues piscines Folch i Torres ens vam començar a informar i mobilitzar davant l'inici sobtat de l'enderroc de les piscines. Per dos motius: un, la forma en què s'estaven portant a terme les obres (durant un mes, vam estar exposats a l'amiant, producte altament tòxic que cobria la coberta; vam estar sotmesos a la polseguera, a un soroll ensordidor i als continuats tremolors dels fonaments dels nostres edificis); dos, la troballa d'una pàgina web de l'empresa Foment de Ciutat Vella, SA (Focivesa), on es feia públic l'encàrrec de l'Ajuntament de realitzar un estudi sobre l'obertura d'un "nou eix urbà" entre la plaça Folch i Torres i la Rambla del Raval, aprofitant l'enderrocament de les piscines (veure document 1). Aquest "nou eix urbà" implicava la "rebaixa de la densitat edificatòria de la zona" (és a dir, la destrucció de 142 habitatges) i "una alteració de les qualificacions urbanístiques del sòl que necessàriament precisaran d'una Modificació de PGM" (és a dir, la requalificació de terrenys previstos per equipaments i zones verdes). Vam anar a demanar informació sobre el projecte a l'Oficina de Rehabilitació de Ciutat Vella i no en sabien res: "Vagi passant, quan el projecte estigui aprovat podrà veure'l i fer el recurs corresponent".

A partir d'aquest moment, diferents veïns i veïnes vam cursar instàncies, d'una banda, queixant-nos de les obres, i, d'una altra banda, demanant informació sobre els futurs projectes de l'Ajuntament en relació amb el solar de les piscines. La resposta no va trigar a arribar, però curiosament, no provenia de cap dels nostres suposats representants polítics del consistori, sinó del director de Comunicació i Promoció de l'empresa Focivesa, Martí Abella. Aquest alt càrrec empresarial ens assegurava que les obres disposaven de tots els permisos corresponents, fins i tot en relació amb la retirada de l'amiant de la coberta, i que Focivesa i l'Ajuntament "vetllarien" perquè l'empresa especialitzada Urcotex, encarregada de l'obres, "realitzés els treballs seguint les prescripcions i mesures de seguretat establertes". Però nosaltres vam seguir exposats a l'amiant durant unes quantes setmanes més...

Pel que fa als projectes a la zona, el senyor Abella afirmava que "realment s'estan estudiant les possibilitats de vincular la futura disposició del nou solar amb la voluntat de crear una nova accessibilitat a la Rambla del Raval des de la Ronda de Sant Pau". Però no ens podia aclarir res més, perquè el "nivell de concreció" no era "suficient com per ser presentats a l'opinió de les persones i entitats que en puguin resultar afectades". És a dir, no cal preguntar, no cal informar, només callar i esperar... Un veí o una veïna només és "persona afectada" quan veu com casa seva cau a terra. Llavors només et queda fer al·legacions, si pots i en saps, i preparar-te a tenir tractes amb una empresa amb gran ànim de lucre (Focivesa).

El dia 28 d'octubre vam convocar, davant de les piscines Folch i Torres, una primera reunió de veïns i veïnes del carrer Carretes a fi de compartir informació. A partir d'aquesta trobada ens hem anat reunint periòdicament per discutir com fer front al projecte de l'Ajuntament i Focivesa. També vam contactar amb la Taula del Raval, per mitjà de la qual hem pogut assistir a allò que l'Ajuntament anomena "procés de participació": durant un mes i en 25 reunions aquelles associacions i entitats que van ser convocades podien fer suggeriments sobre què havia d'incloure el Pla d'Actuació del Districte (PAD) de Ciutat Vella pels següents quatre anys de legislatura.

El dia 3 de novembre vam assistir a la reunió d'Urbanisme i Obres. El nou regidor, Carles Martí, afirmava que érem benvinguts com a veïns i veïnes del barri, però ens avisava que estàvem fora de lloc: allò era una reunió amb associacions, no amb veïns i veïnes, ciutadans i ciutadanes no associades. En aquest cas, ja disposàvem d'un altre mètode de "participació": omplir unes butlletes per donar la nostra "opinió" i fer suggeriments, que "ells", ja interpretarien i inclourien, si calia, al PAD. Sobre el projecte "nou eix urbà", el regidor va afirmar que era una "idea positiva", que no hi havia un projecte definit encara (tot i que ja havia vist un que no li havia agradat), i que s'estava decidint si la "idea" formaria part o no del PAD. Un altre fet rellevant és que el regidor desconeixia el fet que Focivesa tingués penjat el projecte a la seva pàgina web: ho considerava un error, que assumia com a propi, i en demanava la seva retirada. I així ho van fer. Per segona vegada, ens demostraven que per a ells la informació és millor amagar-la.

El dia 5 de novembre vam assistir a l'Audiència Pública. Veïns i veïnes vam presenciar l'acte amb cartells en contra de l'especulació al barri i de la construcció del nou eix urbà. El regidor va afirmar que l'edifici de les piscines havia estat enderrocat perquè les instal·lacions no s'utilitzaven (és clar, el mateix Ajuntament les havia tancat mesos abans). Davant la reiterada queixa de veïns i veïnes sobre la forma en què s'estaven duent a terme les obres de les piscines, el regidor va dir que podíem posar una denúncia al Departament de Treball, cosa que vam fer al dia següent. Responent a la nostra pregunta sobre el futur ús del solar, va dir que la seva qualificació com a "equipaments" permetia construir, sense necessitat de modificar el PERI vigent, habitatges tutelats per a gent gran, residències d'estudiants o habitatges de protecció oficial (en aquest últim cas, prèvia signatura d'un conveni amb la Generalitat de Catalunya). D'altra banda, va tornar a explicar el procés de "participació" que seguiria i "legitimaria" el PAD abans de ser aprovat.

El dia 10 de novembre, a la reunió del PAD sobre la zona de Raval Centre, vam assistir com a vocalia de la Taula del Raval. El regidor va confirmar la voluntat de l'Ajuntament de crear el nou carrer, però no quan i com es realitzaria. Va afirmar públicament que hi havia dues possibilitats per fer-lo: eixamplar un carrer ja existent o obrir una nova via unint diferents parcel·les que ja són de l'Ajuntament, a fi de donar accés directe a la Rambla del Raval. Nosaltres vam demanar que no s'obris cap via perquè, com exposem en el nostre manifest, no és un projecte que respongui a les necessitats del barri i, a més, l'Ajuntament és incapaç de controlar l'especulació derivada del seus projectes urbanístics. En aquest sentit, cal dir que a aquestes reunions del PAD, cap associació i/o entitat va manifestar que aquest barri necessités l'obertura d'un nou eix urbà. Ni el mateix PERI del Raval contempla aquesta opció. El regidor va dir que el PERI sí que ho contemplava i que ens farien arribar la pàgina on constava, però mai no l'hem rebuda.

El dia 20 de novembre de 2003 vam convocar una segona reunió de veïns i veïnes a la Casa de la Solidaritat on vam informar sobre la situació actual i on vam presentar i discutir el manifest (veure document 2). Vam decidir engegar una recollida de firmes basada en les consideracions del manifest (veure document 3) que vam repartir a diferents establiments i entitats amb un èxit notable perquè en poc temps vam recollir més de 500 firmes. A més, vam enviar una carta al director (veure document 4). I al desembre de 2003 va aparèixer un article extens al diari *Masala* que denunciava la

situació creada durant els enderrocs de les piscines i els plans de l'Ajuntament (veure document 5).

Al mateix temps ens havíem posat en contacte amb la Plataforma Veïnal contra l'especulació de Barcelona, la Coordinadora contra l'especulació del Raval i els Usuaris de les piscines Folch i Torres per participar conjuntament en diferents actes de protesta i denuncia contra els projectes urbanístics que fomenten l'especulació i que es fan sense una participació real del veïnat afectat. Entre altres coses vam fer un mural a la paret del perímetre del solar de les piscines demanant que fos destinat a equipaments per al barri, zona verda i pisos adaptats per a gent gran del barri.

Segona fase: des de la renúncia oficial a l'obertura d'un nou eix urbà fins a la presentació d'un projecte alternatiu elaborat per veïnes i veïnes

Sembla que els esforços de denuncia i protesta van tenir els seus fruits perquè a la versió definitiva del PAD que es va aprovar el 15 de gener de 2004 ja no constava el projecte d'un nou eix urbà entre la Rambla del Raval i la Ronda Sant Pau. No obstant això, la vaguetat de les actuacions previstes i l'absència d'un procés de participació real dels veïns va deixar un mal gust de boca a aquesta victòria parcial i no ha allunyat les sospites sobre les intencions reals del consistori (veure document 6).

En tot cas, havia desaparegut el perill immediat i havíem guanyat temps. Vam decidir aprofitar aquest temps per iniciar un ampli procés de reflexió i debat entre les veïnes i els veïns per aclarir quines son les necessitats reals de la gent i com podrien cobrir-se amb l'espai que ofereix el solar de les antigues Folch i Torres (veure document 7).

Per desplegar aquesta iniciativa vam redactar una proposta de temes a tractar en aquests "grups de discussió" i vam establir una fitxa per poder organitzar-los (veure document 8). Vam repartir aquesta convocatòria a les bústies i establiments dels voltants i vam celebrar un acte davant del solar per informar sobre la iniciativa i començar a formar els grups.

Finalment es van establir quatre grups de veïns que es reuniren durant l'estiu a diversos llocs públics i privats del barri per tractar els temes proposats a la convocatòria. Les discussions eren una experiència enriquidora per a tots els participants i van desembocar en la formulació de diverses propostes.

Al començament de la tardor vam posar en comú les reflexions i la formulació conjunta de propostes (veure document 9). Durant la posada en comú es va constatar que el barri s'estava degradant a marxes forçades des de l'enderrocament de les piscines. Per aquesta raó vam decidir engegar una segona recollida de firmes en forma de carta oberta a l'Ajuntament per demanar-li les mesures oportunes i per deixar constància de les nostres exigències entorn al solar de les piscines nascudes de les nostres reflexions (veure document 10). A més, vam decidir penjar un plafó a la tanca del solar per establir un punt d'informació.

També la segona campanya de recollida de firmes aconseguia en poc temps més de 400 firmes que, després d'un mes, es van elevar a més de 600. Al mateix temps que vam engegar aquesta segona recollida ens van trucar des de l'Ajuntament per convidar-nos a

una reunió amb altres entitats del barri per parlar sobre els destins del solar (veure document 11). Amb aquesta reunió es va acabar el procés de participació i diàleg previst per l'Ajuntament.

Per la nostra banda, el nostre –fins ara– últim intent de comunicació amb els poders públics consistia en un riu des del solar fins a la seu del districte (que vam fer amb escolta policial inclosa). Allà davant, mentre se celebrava el ple del districte, vam repartir una octaveta en què denunciàvem l'operació (veure document 12).

Tampoc no hi va haver cap resposta del regidor i el seu equip a aquesta iniciativa, de manera que vam decidir actuar pel nostre compte i elaborar la maqueta d'un projecte definit a partir de les propostes sorgides de l'únic procés real de participació que s'ha fet entorn el destí d'un solar que fins fa poc albergava un gran equipament de barri.

Pocs dies abans de l'acte de presentació de la maqueta, es va enviar una carta al director als diaris de Barcelona (veure document 13).

Continuarà...

El Solar per al Barri

Annex

Pàgina web de Foment de Ciutat Vella. Projecte nou eix urbà

2.2.1 Ronda Rambla del Raval

Activitat Públicoprivada

	Illa rambla del Raval
	Ronda rambla del Raval
	Entorn mercat del Carme

Inici

L'àmbit estudiat es troba qualificat actualment pel PGM com a 7a, 12b i

L'ARI Ciutat Vella ha encarregat un estudi previ, sota la premissa del trasllat de la piscina municipal gestionada pel Club Natació Montjuïc a un altre indret, amb la intenció d'incloure el solar actualment ocupat per la piscina en una actuació que permeti, per una banda, obrir un nou eix urbà entre la plaça Folch i Torres i la Rambla del Raval, i per una altra, rebaixar la densitat edificatòria de la zona.

Es tracta d'un conjunt de 17 parcel·les, les quals cinc són municipals, la piscina i altres quatre, essent la resta de propietat privada. S'hi compten 142 habitatges i activitats.

Els paràmetres de l'ordenació proposada venen definits a l'avaluació que es presenta a continuació i impliquen una alteració de les qualificacions urbanístiques del sòl que necessàriament precisaran d'una Modificació de PGM. Serà fonamental en aquest aspecte definir el nou emplaçament per a la qualificació d'equipament que actualment ostenta el solar de la piscina.

Planejament	Avantprojecte
Data aprovació	
Sistema d'actuació	
Tramitació	
Superfície de l'àmbit	16.415 m ²
Índex d'edificabilitat	1,72
Qualificació	12b-7a-6

No al “nou eix urbà” Ronda Sant Pau – Rambla del Raval. No a l’enderrocament d’habitatges. Més equipaments de barri.

L’ajuntament i Focivesa decideixen aquests dies (novembre-desembre 2003) si construiran un nou “eix urbà” entre la Rda. Sant Pau i la Rbla. del Raval per millorar l’accés a l’hotel de luxe i al complex d’oficines i instal·lacions d’oci que volen construir a l’Illa Robadors.

Sembla que de moment no han decidit per on volen fer passar el carrer. L’única cosa per escrit que s’ha fet pública és un projecte anunciat a la pàgina web de Focivesa (www.fomentciutatvella.es) on es deia que la construcció d’aquest carrer suposaria la destrucció de 150 habitatges i la requalificació de terrenys previstos per a equipaments i zones verdes. Després de les primeres protestes, el projecte d’obrir un carrer entre Rda. Sant Pau i la Rbla. del Raval ha desaparegut de la pàgina web, però no dels calaixos dels polítics de l’ajuntament.

Ens oposem al projecte pels motius següents:

1. Perquè suposa l’expulsió d’un nombre elevat de veïns i, en la majoria de casos, un empitjorament irreparable de la seva situació vital. D’acord amb la pràctica habitual de l’Ajuntament les indemnitzacions pagades als propietaris expropiats, a vegades, no arriben ni per pagar l’entrada d’un pis nou (si no és que la “indemnització” es limita a liquidar la hipoteca i oferir un pis de lloguer qualsevol). Pel que fa als llogaters que es puguin “beneficiar” d’una indemnització, els preus de lloguer dels nous pisos acostumen a ser tan elevats que no els poden pagar a causa dels seus ingressos reduïts. En ambdós casos, a la pràctica suposa l’expulsió dels veïns del barri i l’arribada de gent amb més poder adquisitiu.
2. Perquè potencia el procés d’especulació i expulsió de veïns no tan sols en la part directament afectada, sinó també en la zona adjacent, com ja s’ha vist clarament a la Rambla del Raval, però en aquest cas sense la “protecció” que ofereix l’Ajuntament per a gent directament afectada pels seus plans urbanístics. Aquest procés es caracteritza per l’assetjament als veïns perquè deixin o venguin els seus pisos (*mobbing* immobiliari) i la pujada generalitzada dels preus dels pisos, siguin de propietat o de lloguer.
3. Perquè s’inscriu en el model urbanístic de convertir el Raval en un gueto lúdic i en un “barri servei” –que acull els megaequipaments de l’àrea metropolitana i una infinitat de bars i restaurants per a que la resta de la ciutat vingui a divertir-se els caps de setmana i els turistes puguin campar a gust– mentre que amb la destrucció de les piscines Folch i Torres s’escamoteja un dels equipaments reals del barri ja que no és rendible per a la ciutat-empresa.
4. Perquè és un anacronisme obrir carrers en el nucli urbà per al trànsit rodat, quan a Europa s’estan tancant als cotxes aquest tipus de carrers. Realitzar una intervenció d’aquestes característiques en una ciutat que vol fer de la sostenibilitat una de les seves senyes d’identitat converteix aquest anacronisme en un absurd.

Demanam una aplicació socialment responsable del PERI vigent i que respecti el traçat i les edificacions del barri, que són un dels principals elements definidors del

Raval. No a la requalificació de terrenys ja previstos per a equipaments pel barri i zona verda.

Demaneu que es compagini la necessitat de construir nous habitatges protegits amb les necessitats de l'entorn. No a l'enderrocament de finques recuperables, sí a un sanejament controlat amb l'objectiu de crear habitatges de lloguer assequibles.

Veïns i veïnes contra el "nou eix urbà"

Document 3 (novembre del 2003)

Basta ya de urbanismo agresivo

El ayuntamiento y Focivesa están decidiendo estos días si van a construir una calle entre la Rda. Sant Pau y la Rbla. del Raval para mejorar el acceso al hotel de lujo y el complejo de oficinas e instalaciones de ocio que quieren construir en la Illa Robadors. Según Focivesa, la construcción de este "nou eix urbà" supondría la destrucción de unas 150 viviendas y la recalificación de terrenos previstos para equipamientos.

Los abajo firmantes expresamos nuestro rechazo a este proyecto:

- porque supondría la expulsión de un gran número de vecinos directamente afectados
- porque fomentaría la especulación y la expulsión de vecinos en la zona adyacente
- porque sería un paso más en la destrucción del Raval y en su transformación en un centro de ocio para el área metropolitana y los turistas.
- porque abriría una vía de tráfico en medio del barrio.

El barrio no necesita una calle nueva sino más cuidado del entorno existente (más contenedores de basura, saneamiento del alcantarillado, etc.), más equipamientos para el barrio (piscinas, biblioteca, casal de jóvenes, etc.) y un saneamiento responsable de las fincas existentes. Además, estas necesidades son perfectamente compatibles con la necesidad de construir nuevas viviendas, porque, conforme al PERI vigente, el ayuntamiento ya dispone de solares suficientes para construir las prometidas viviendas de protección social.

Por tanto pedimos que el ayuntamiento dedique sus recursos a proyectos de estas características y no a macroproyectos que sólo beneficiarán a una minoría.

VECINOS Y VECINAS CONTRA EL "NOU EIX URBÀ"

NOMBRE	DNI	FIRMA

Document 4 (novembre del 2003)

Prou urbanisme agressiu al Raval

És evident que davant els reptes que el Raval barceloní ens planteja, l'única resposta que ofereix el nostre Ajuntament és enderrocar el barri i expulsar-ne els veïns. En aquesta línia, la seva última gran idea és obrir un eix urbà entre la Ronda Sant Pau i la Rambla del Raval per facilitar l'accés a l'hotel de luxe que es construirà a l'Illa Robadors. A còpia d'intervencions com aquesta, que serveixen als interessos de constructores i immobiliàries, estan fabricant el nou Raval-aparador, amb gransavingudes pel trànsit rodat i espais d'oci pels turistes i la resta de la ciutat.

Altres projectes similars, el de l'Illa Robadors, sense anar més lluny, ja han demostrat abastament el cost social d'aquest model que estan imposant. Els principals perjudicats són els veïns i les veïnes del barri: uns passen pel trauma de l'expropiació; la resta queda exposada a l'assetjament de les immobiliàries (*mobbing* immobiliari), que amb estratègies execrables, pressionen els llogaters perquè abandonin els pisos.

Sembla que l'Ajuntament ha decidit que els veïns del Raval no queden prou bé al centre de la Barcelona de disseny, i en comptes de procurar millorar-ne les condicions de vida, ha optat per foragitar-los del barri. Projectes com el del nou eix són part d'una estratègia del consistori que, amb la inestimable ajuda de Focivesa, juga a l'"enginyeria social", fomentant els canvis urbanístics amb la intenció que comportin un canvi de veïnat.

Veïns i veïnes contra el nou eix urbà Rda Sant Pau – Rambla del Raval

Document 5 (*Masala*, desembre del 2003)

Nueva operación especulativa en el Raval

Desde finales de septiembre la vida de varios cientos de vecinos del Raval está marcada por temblores, exposición a tóxicos y la incertidumbre sobre su presente y futuro en el barrio. Se trata de los vecinos afectados por el "Derribo sorpresa de la única piscina municipal del Raval" (*La Vanguardia*), de las piscinas Folch i Torres. Con esta primera gran actuación del nuevo consistorio, los responsables políticos retomaron la vieja estrategia de crear hechos consumados para desactivar un conflicto, en este caso faltando a su promesa de reformar y reabrir al menos una parte de estas instalaciones deportivas tan emblemáticas e importantes para la vida del barrio. En este sentido, en la audiencia pública del 5 de noviembre, el nuevo regidor del distrito y "alcaldable" potencial, Carles Martí, no sólo hizo gala de su talante dialogante sino también de sus facultades para ejercer de político: según él, las piscinas se estaban derribando porque ya no se utilizaban. Sin embargo, el tumulto que siguió a esta afirmación de lógica aplastante no produjo una profundización del diálogo con la ciudadanía presente sino una invitación, por parte de su mano derecha, a abandonar la sala.

También el informativo de la BTV se hizo eco del derribo de las piscinas. Al tratarse del canal controlado por el ayuntamiento, se obviaron las promesas incumplidas con los antiguos usuarios y se puso hincapié en que se trataba del primer derribo realizado de

“forma sostenible”. Es decir, un derribo con separación de materiales para su posible reciclaje y con un retiro controlado de los materiales tóxicos. Y de estos hubo muchos, ya que debajo de las chapas de aluminio del tejado de las piscinas había cientos de metros cuadrados de placas de uralita que por su contenido de amianto son consideradas altamente tóxicas. El desmontaje sostenible de estas placas se efectuó de la forma siguiente: la empresa encargada, Urcotex, hizo sacar las planchas de chapa del tejado para dejar las placas de uralita al descubierto. Así se quedaron durante cuatro semanas mientras que se continuaba con el derrumbe de las instalaciones interiores. En todo este tiempo, las partículas del amianto, animadas por las vibraciones de la taladora de demolición y el sol de justicia de los primeros días del otoño, flotaban por el aire. De modo que los vecinos de las casas colindantes sólo podían respirar libremente cuando caía alguna lluvia benevolente que limpiaba el ambiente. Pasadas estas cuatro semanas, la empresa mandó a cuatro africanos envueltos en monos blancos (tal cual) y pertrechados con cascos y máscaras para que retirasen las placas tóxicas. Eso sí, una vez en el suelo, las placas fueron cubiertas con plástico y retiradas a un destino desconocido.

Alarmados por el repentino derribo de las piscinas y sus posibles consecuencias unos vecinos y vecinas de la zona, entre tanto, habían empezado a buscar informaciones sobre lo que estaba pasando. Lo primero que se hizo fueron instancias al Sr. Clos y a la regiduría del distrito pidiendo información y alertando sobre los peligros del derribo para las casas adyacentes. No hubo respuesta del Sr. Clos, pero sí más informaciones en la página de Foment de Ciutat Vella (<http://www.fomentciutatvella.net>), la empresa municipal mixta en la que el ayuntamiento ostenta la mayoría y entidades financieras y constructoras la minoría. Allí se anunciaba que el Pla d’Empresa 2002-03 incluía el estudio de un proyecto de construcción de un “nuevo eje urbano” entre la Rda. Sant Pau y la Rbla. del Raval para facilitar el acceso al hotel de lujo y al complejo de oficinas e instalaciones de ocio que quieren construir en la Illa Robadors. Según la página web, la construcción de esta calle supondría la destrucción de 142 viviendas y 38 actividades así como la recalificación de terrenos previstos para equipamientos y zonas verdes.

Pocos días después también llegó una respuesta a la instancia hecha en la regiduría. Sin embargo, la respuesta no vino de los representantes políticos elegidos sino del director de comunicación y promoción de Focivesa, el señor Martí Abella. En su respuesta afirmó que las obras disponían de todos los permisos correspondientes, incluido el de la retirada del amianto de la cubierta, sin entrar en más detalles. Por lo que respecta a los proyectos de la zona confirmó la voluntad de crear una nueva “accesibilidad” a la Rambla del Raval desde la Ronda Sant Pau. Sin embargo, el “nivel de concreción” de los proyectos no era “suficiente como para ser presentados a la opinión de las personas y entidades que podrían resultar afectados” – pero sí para los visitantes de la página web diseñada a fin de atraer “inversores” para las mil maravillas que la empresa tiene pensada para el barrio.

Ante estas perspectivas los vecinos redoblaron sus esfuerzos para sacar algo en claro. Arropados por una asociación de vecinos del barrio pudieron asistir a varias reuniones del distrito que se inscriben dentro del llamado “proceso de participación” preceptivo antes de la presentación del Pla d’Actuació del Districte. Hasta el momento, los únicos resultados palpables de este proceso de participación fueron el bloqueo de la página web de Focivesa (ordenado por un regidor, que desconocía la existencia de esta página de promoción) y la afirmación del regidor que a él también le “gustaba” la idea de abrir una nueva calle o de ensanchar una existente, pero que el proyecto no estaba definido de momento.

En respuesta a esta situación los vecinos han iniciado una recogida de firmas que se basa en el siguiente manifiesto (*veure document 2*).

En la página web <http://www.pangea.org/contranoueixraval> se encuentra el modelo de la recogida de firmas, el manifiesto y otras informaciones.

PD. En la aprobación inicial del Pla de Districte de 2 de diciembre el regidor declaró que habían desestimado “crear una nueva conectividad” entre Rda. Sant Pau y la Rambla del Raval. Sin embargo, no precisó si sólo se refería a esta legislatura ni se pronunció sobre el “equipamiento” que pretenden construir en el solar creado.

Document 6 (*Masala*, febrer del 2004)

El solar de les piscines Folch i Torres i el procés de participació

A l'últim número del *Masala* vam informar sobre els plans de l'Ajuntament i Focivesa d'obrir un nou carrer entre la Rda. Sant Pau i la Rambla del Raval per millorar l'accés a l'hotel de luxe i el complex lúdic-comercial que volen construir a l'illa Robadors. Al mateix temps vam donar compte de l'oposició al projecte per part dels veïns de la zona. No tan sols havien recollit en poc temps més de 500 firmes contra aquests plans, també s'havia començat a parlar en els mitjans de comunicació d'un projecte i la seva gestació que en aquests temps de canvis, entesa i participació sonava massa a lo vell conegut. Doncs bé, sembla ser que aquesta oposició ha aconseguit una petita victòria, encara que sigui parcial i gens definitiva.

Atenint-ens a les declaracions públiques dins del procés d'elaboració del Pla d'Actuació del Districte (PAD), el regidor primer considerava bona l'idea de crear un nou carrer o de fer-ne més ample un carrer ja existent, un parell de setmanes més tard desestimava la creació d'una nova „conectivitat“ per a cotxes i apostava per la millora de la “conectivitat” per a vianants a la zona compresa entre les Rondes i la Rambla del Raval, i finalment va afirmar que tan sols volien eliminar les voreres i posar una pavimentació nova (sens especificar si aquestes obres també implicarien una renovació del sistema del clavegueram per eliminar la pudor que desprèn). De totes maneres encara s'ha de veure com quedarà la redacció final després de haver passat per les mans de .manaires como Xavier Casas i el ple municipal.

Per l'altre banda ha quedat fora del alabat procés de participació la discussió sobre el destí del solar on abans havien les piscines Folch i Torres. Segons el document d'aprobació inicial del PAD es pretén construir allí “un equipament públic que dinamitzi les zones perifèriques del barri.” O amb les paraules del nou regidor. “Serà una intervenció molt més suau que en l'illa Robadors però tindrà un efecte igual d'important”, i es va quedar tan tranquil. Que no anaven a llençar a terra totes les cases entre el solar i la Rambla del Raval ja se sabia, la qüestió era quantes cases anaven a caure per fer més rendible el barri. Per l'altre banda és un incògnita de com hauria d'ésser un equipament públic amb efectes dinamitzadors de tal envergadura. Les piscines no ho eren, per això les van enderrocar; tampoc ho serà la més que necessària biblioteca pública per al barri, ni un casal de joves, ni cap altre equipament que els veïns del barri puguin estimar necessari. En canvi, d'entre bastidors es parla de construir una residència d'estudiants que, segons les modificacions legals impulsades per l'Ajuntament, pot ser considerada un equipament públic. Construir una megaresidència d'estudiants per inundar el barri amb estudiants d'Erasmus i altres gerentes de demà sí que podria tenir aquest efecte dinamitzador (o dinamitador, si es vol) i seria coherent amb la projecció internacional de la marca Barcelona. Per l'altre banda sembla ser que sigui vigent l'acord amb l'associació de veïns del Sr. Pep García de ceder-li parts del

solar a fi de que pugui constuir vivendes cooperatives. La validesa d'aquesta componenda explicaria també l'absència d'aquesta associació en tot el procés de participació. Una absència i un silenci que últimament només es va trencar en forma d'insults i amenaces contra altres veïns del barri que estaven fent un mural a la paret del perímetre del solar de les piscines demanant que sigui destinat a equipaments pel barri, zona verde i pisos adaptats per a gent gran.

El fet que el destí del major solar públic del barri quedi fora del procés de participació ja es prou indicatiu per a la incidència real del mateix. A més a més, el PAD que pretén ser fruit de dit procés destaca per formulacions tan vagues i ambivalents – com per e. “urbanització de la Via Layetana (*sic*) o “urbanització del solar Reina Amàlia-Carretes” (un solar que encara no existeix) – i projeccions tan generals que podrien significar qualsevol cosa. Aquest fet, junt amb la absència d'un procés real de participació, ha portat a la Coordinadora Contra l'especulació del Raval a exigir “una moratòria de les actuacions urbanístiques del PAD al Raval fins que no se realitzin estudis seriosos i independents de l'impacte que ha tingut el PERI del Raval impulsat per l'ajuntament en els últims anys, tan a nivel urbanístic com social”. Evidentment, ni el document d'esmenes a la totalitat, ni les tres pàgines d'al.legacions a punts concrets del PAD no mereixien ni una menció en l'audiència d'al.legacions tot i que els documents li havien segut lluirat a les mans del dialogant regidor.

Document 7 (entre altres, *Masala*, abril del 2004)

Que sean los vecinos y las vecinas quienes decidan el futuro del solar de las antiguas piscinas Folch i Torres

Soplan tiempos de cambio, dicen. Queremos que decidan los ciudadanos, rezan los folletos del ayuntamiento. Pero resulta que el mayor solar de la zona, el de las antiguas piscinas Folch i Torres, no forma parte de los tiempos de cambios ni de la participación ciudadana. La instalación fue derrocada a la vieja usanza y con la oposición manifiesta de los vecinos que defendían unos de los principales equipamientos del barrio, mientras que la decisión sobre el destino del solar ha quedado fuera del proceso de participación. Será destinado a un “equipamiento” que “dinamice esta zona periférica del barrio”, se afirma en el Pla d'Actuació del Districte (PAD), sin que nadie sepa que quiere decir esto y a quienes se dinamitará en esta presunta dinamización (véase l'illa Robador).

Entretanto el barrio se degrada. No sólo se degrada en lo visible, con las calles repletas de basura por falta de contenedores, con el firme y los alcantarillados en un estado deplorable y un largo etcétera. También se degrada en elementos más vitales, pero menos visibles a primera vista. Por ejemplo, mucha gente mayor que lleva toda su vida en el barrio se ve forzada a abandonarlo en dirección a una residencia o un asilo porque sus pisos no se adaptan a las necesidades de la vejez. Los jóvenes no tienen otro sitio para ir que la calle, todo lo demás es de pago. La única biblioteca del barrio está muy alejada, anticuada y completamente saturada. En una ciudad que se llena la boca de Fòrums de Culturas, y más concretamente en un barrio que alberga gente tan diversa, no hay ni un sitio de encuentro organizado por la gente del barrio, donde intercambiar experiencias, intereses, tristezas y alegrías...

Lo más grave de toda esta problemática es que mucha gente la ve pero se siente impotente ante ella. Casi cada día tenemos que constatar que no somos nadie y además estamos solos. Ya se sabe que las intervenciones en el barrio se deciden, en los pasillos del consistorio, entre los políticos, cuatro organizaciones pagadas por ellos y las

inmobiliarias. También se sabe de sobras que la única reactivación del barrio que conocen es anegararlo en turismo, galerías y pisos caros. Por otra parte, han desaparecido en gran parte los viejos enlaces comunitarios entre los vecinos, mientras que no se ha conseguido crear nuevas formas de comunicación entre los habitantes antiguos y la gente que ha ido llegando durante los últimos años.

Ahora bien: ¿por qué no intentar de una vez invertir estas tendencias? Por qué no tomar a pie de letra los oráculos de cambio y participación y conseguir que sean los hombres y mujeres anónimos del barrio los que decidan sobre el solar que antes albergaba el único equipamiento del barrio.

¿Pero cómo conseguir que la gente se pronunciase? Y cómo conseguir que el Ayuntamiento hiciera caso a las propuestas surgidas del barrio? Dada la situación actual del barrio, no es nada fácil y puede parecer bastante iluso. Pero un primer paso para conseguir que la gente empiece a hablar y reflexionar sobre sus necesidades en el barrio podría consistir en montar unos “grupos de discusión” entre gente del barrio. En estos grupos se podría discutir (a partir de un cuestionario común para evitar demasiada dispersión en los debates) sobre las cosas positivas y negativas y reflexionar sobre la(s) mejor(es) utilidad(es) que se puedan dar al solar a fin de mejorar la vida de los habitantes del barrio. Unir la gente en grupos de “afinidades” podría facilitar la comunicación y ayudar a una mayor concreción de las propuestas. Lo ideal sería que estos grupos de discusión y de consulta sirviesen de base para extender las discusiones y deliberaciones también a otra gente del barrio.

Las reflexiones y propuestas de los grupos de discusión tendrían que plasmarse de alguna forma (dossier, plafons, vídeo, etc.), a fin de difundirlas en el barrio. El paso siguiente podría consistir en poner en común las reflexiones de los distintos grupos de discusión y encontrar los puntos en común para poder presentar unas propuestas concretas sobre los usos del solar. El marco de esta puesta en común podría ser un acto público ampliamente difundido en el barrio. Un resultado de este acto público –y una primera medida de presión frente al Ayuntamiento– podría ser el inicio de una campaña de recogidas de firmas a favor de las propuestas de uso(s) del solar salidas de este proceso de debate y consulta.

Document 8 (maig del 2004)

Que siguin els veïns i les veïnes els qui decideixin el futur del solar

El barri ha canviat molt en els últims temps. L’Ajuntament ha pres la iniciativa: ha transformat el nostre entorn amb actuacions que han fet marxar del barri moltes persones que no han pogut fer front a l’augment de preus de l’habitatge. Mentre converteixen el barri en un centre d’oci per a la ciutat i els turistes, els equipaments de barri són insuficients.

L’opinió del veïnat no s’ha tingut en compte; ningú no ens ha consultat. Encara més, molts canvis s’han fet malgrat l’oposició manifesta de veïnes i veïns. El que ha passat amb les Piscines Folch i Torres n’és un exemple clar: han robat al barri un gran equipament que ofería servei a moltes persones i no han fet cas a les demandes dels usuaris i usuàries.

Darrerament, l’Ajuntament s’omple la boca parlant de la participació ciutadana, però sembla que, si no fem res per impedir-ho, el destí del solar que han deixat les piscines quedarà al marge d’aquesta implicació veïnal. Tornaran a decidir per nosaltres com ha de ser el nostre barri.

Volem evitar que tornin a decidir per nosaltres, però com?

Potser el més lògic és que els veïns i les veïnes comencem a pensar-hi i a parlar-ne. Què volem que hi hagi en el solar? Amb aquesta pregunta al cap, podríem organitzar petites reunions on grups més o menys «homogenis» de gent del barri conversessin sobre quin és el millor ús per a aquest espai.

Les reflexions i propostes d'aquests grups de discussió, es recollirien en plafons, un dossier i/o un vídeo a fi de donar-les a conèixer a la resta del barri. Així, el pas següent seria posar en comú, en un acte públic obert a tot el barri, quines propostes específiques tenim per al solar. Després, un cop concretades les idees, es podria engegar una campanya de recollida de signatures que seria la primera mesura de pressió a l'Ajuntament.

Proposta de temes a parlar en les reunions

Perquè els processos de discussió tinguin un marc comú, proposem aquest guió que pot adaptar-se segons les característiques i els interessos de cada grup.

1. El barri abans

Abans, com era el barri? Com es vivia? Quines eren les principals problemàtiques? Com ha anat canviant la vida al barri en aquests darrers anys? Què hi han tingut a veure les grans obres com la Rambla del Raval i altres?

2. El barri actual

Com es viu? Quins són els principals problemes? Quina és la teva capacitat d'intervenció en les decisions sobre l'entorn? Quines necessitats pots satisfer al barri i quines no?

3. El barri que volem

Com t'agradaria que fos el barri? Quin serà el millor ús pel solar de les Piscines Folch i Torres?

Les reunions començaran la setmana del 7 al 13 de juny i es faran a tres llocs diferents del barri.

Iniciativa: El Solar pel Barri

Fitxa per poder organitzar els grups

Si t'interessa participar en aquesta iniciativa assistint a un dels grups de discussió, pots omplir la fitxa adjunta i fer-nos-la arribar. Ens posarem en contacte amb tu per concretar la data i el lloc de la reunió.

Nom i cognoms			
Carrer		Tel.	
Sexe	Home ☐ Dona ☐		
Franja d'edat	Menys de 20 ☐ Entre 21 i 40 ☐ Entre 41 i 60 ☐ Més de 60 ☐		
Comerciant del barri	Sí ☐ No ☐		
Anys de residència al barri	Menys de 10 ☐ Més de 10 ☐		
Nascut/da fora d'Espanya	Sí ☐ No ☐		
Disponibilitat horària (amb vista als grups)	Entre setmana: ☐ Matí ☐ Tarda ☐ Vespre Dissabte: ☐ Matí ☐ Tarda ☐ Vespre / Diumenge: ☐ Matí ☐ Tarda ☐ Vespre		
Persona de contacte			

Pots lliurar la fitxa a la bústia del carrer Aurora, núm. 23, local.

¿Y, ahora, qué vamos a hacer con el solar de las piscinas Folch i Torres?

Resumen de reflexiones entre vecinos

Tal como se había informado en el No. 18 del Masala, una serie de vecinos y vecinas del entorno de las antiguas piscinas Folch i Torres se reunieron a lo largo de este verano en grupos de discusión para debatir sobre la situación del barrio y el futuro del solar. Se dividieron en cuatro grupos que, a partir de un guión común, reflexionaron sobre el pasado, el presente y el futuro deseado para el barrio.

En las conversaciones sobre el pasado del barrio, evidentemente, eran los mayores los que más podían aportar al debate. En este contexto destacaron con unanimidad los grandes lazos comunitarios que habían entre los vecinos del barrio. Estos lazos se expresaron en los hechos de que la gente se conocía mucho más entre sí, se hacía más vida en la calle y que había más apoyo y ayuda mutua entre los habitantes. Se constató que, ciertamente, podía haber conflictos con vecinos concretos, pero que normalmente reinaba un ambiente familiar en las escaleras. Tampoco la prostitución se vivía como una amenaza porque las prostitutas estaban integradas en la vida del barrio. En cambio, la aparición de la heroína sí que supuso un problema porque los toxicómanos rompieron todas las reglas de convivencia.

Además se apuntó que tanto en el Paral.lel como en los mercados había más vida. Sin embargo, faltaban equipamientos como por ejemplo guarderías. Para muchos participantes la carencia de equipamientos fue suplida por las piscinas que, mucho más que un centro de natación, eran un auténtico punto de encuentro y de actividades para todo el barrio y todas las franjas de edad. Además servía como un centro terapéutico y lugar de integración para personas discapacitadas y jóvenes conflictivos.

Sea por la añoranza “natural” con que se suelen vivir los tiempos pasados, sea porque realmente hubo toda una serie de aspectos en los que se vivía mejor, la discusión cambió de tono cuando se empezó a hablar de la situación actual. Las sensaciones dominantes eran: abandono, impotencia y miedo.

Relacionado con la primera sensación, se destacó que, desde el cierre y derribo de las piscinas, las calles adyacentes se han deteriorado a marchas forzadas. El barrio está cada vez más sucio. El nuevo sistema de recogida no acaba de funcionar. Faltan contenedores y están mal distribuidos, además, a la gente mayor les cuesta abrirlos. Algunos puntualizaron que esta situación está creando un círculo vicioso, ya que personas que antes se preocupaban por dejar la basura en su sitio, ante las montones de basura arrinconada a los contenedores, ahora también tiran la suya allí.

Esta sensación de degradación y abandono se ve potenciada por el estado del firme de las calles y de las aceras, así como por la pestilencia que sale de los alcantarillados. Por otra parte las aceras son invadidas por toda clase de vehículos impidiendo el paso de los viandantes.

Algunas/os participantes se plantearon la pregunta hasta qué punto esta degradación era intencionada por parte del Ayuntamiento porque le conviene a sus planes urbanísticos de remodelación de la zona (una nueva calle entre Rda. San Pau y la Rambla, sus proyectos con el solar de las piscinas...). Porque, si la situación se sigue deteriorando a este ritmo, fácilmente se podrá convertir en un sentir mayoritario la opinión de que todo aquello es un nido de mierda irrecuperable que sólo puede ser derribado.

En todos los grupos de discusión también se coincidía en que los alquileres son completamente desorbitados, lo que, a su vez, obliga a muchas personas a vivir hacinadas en espacios reducidos con todas las molestias que este hecho supone para ellos mismos y sus vecinos. Se constató que alquileres de 100.000 pesetas o más por pisos de 35 m² sin grandes reformas no son una excepción; y esto en un barrio donde el 55 % de los pisos son de alquiler.

En cuanto a los pisos de compra se recalcó que no son asequibles para la gente del barrio por lo que actúan como medida de presión para sustituir la población actual. En este caso por gente con mucho dinero o gente dispuesta a hipotecarse de por vida. En este contexto quedó patente que, en la gran mayoría de los casos, los saneamientos de las fincas no han beneficiado a sus habitantes sino que han llevado a la expulsión de los más desfavorecidos, lo que aumenta la sensación de impotencia ante las “oscuras” reglas del mercado inmobiliario.

Como tercer gran bloque de la problemática actual del barrio se destacó la temática de la inmigración. Pero a diferencia de los otros bloques, en este apartado no ha habido un consenso general. Por una parte, se constató que prácticamente todos los participantes tienen relaciones de convivencia armoniosa y/o amistad con algún que otro inmigrante. Sin embargo, hubo un sector importante de los grupos de discusión que, a pesar de las experiencias positivas concretas, se sentía amenazado por el gran aumento de la inmigración acontecido en los últimos años. En este sentido hubo bastantes voces que afirmaban que el barrio se está convirtiendo en un gueto, en un sitio en el que, en poco tiempo, se han establecido comunidades de otras culturas e idiomas diferentes que aparecen como un bloque impenetrable que inspira desconfianza y miedo.

En el contexto de la inmigración también se constató la tendencia de una “inmigración” creciente de gente joven procedente de países del norte de Europa y de Estados Unidos que suele tener una actitud de turistas que vienen a disfrutar “el sol y el buen tiempo”. Se trata de gente que está dispuesta a pagar alquileres astronómicos y que crea sus propios guetos. Lo mismo vale para el cada vez mayor número de gente adinerada que se instala en fincas muy concretas (por ejemplo en alguna de las cada vez más numerosas construcciones de Núñez y Navarro). Estas fincas actúan como manchas de aceite que se extienden por el barrio y que provocan otras actuaciones parecidas (pisos de lujo, bares y restaurantes para “pijos”).

Propuestas para el solar

Después de las sesiones en las que se discutía la problemática en el barrio se pasó al apartado de propuestas para el solar. Como puntos innegociables se remarcó que los equipamientos a construir en el solar tienen que ser realmente equipamientos de barrio y no otro equipamiento de ciudad y que las viviendas a construir tienen que ser protegidas y estar destinadas a los habitantes del barrio.

Las deliberaciones sobre el mejor uso para el solar estaban guiadas por las consideraciones siguientes: ¿Cuáles son las necesidades no cubiertas, en absoluto? ¿Qué tipos de equipamientos podrían servir de palanca para dignificar la vida en el barrio y parar su proceso de degradación?

En general, se constató que era un espacio muy grande y que haría falta una discusión más a fondo sobre los tipos de equipamientos más adecuados para el barrio y sobre sus formas de gestión (quiénes, precios, etc.). En este sentido las propuestas no están cerradas sino que habrían de servir como punto de partida para discusiones con otras personas y entidades del barrio, así como con los responsables políticos.

Partiendo de estas premisas se ha llegado a las propuestas siguientes:

- Una piscina con las dimensiones de la grande de las antiguas piscinas Folch i Torres. Según la disponibilidad de espacio se podría estudiar la posibilidad de crear una pequeña instalación de aguas termales. También podría ir un pequeño dispensario de seguimiento para descongestionar el de Drassanes. (¿Planta baja?)
- Espacios de encuentro para la gente del barrio (casal de joves, casal de gente mayor, llar d'infants...). Aquí también podría haber una cocina y un bar. (¿1ª planta?)
- Biblioteca infantil y de adultos con sección de libros internacionales (¿2ª planta?)
- Un huerto gestionado por los vecinos como espacio de encuentro y “pulmón verde” (Terrado).
- En los solares laterales con fachadas a Carretes que, según el PERI vigente, tienen que estar destinados a vivienda: pisos protegidos, preferentemente para gente mayor del barrio (pisos tutelados).

Después de la puesta en común de las discusiones, las vecinas y los vecinos han decidido convertirse en un entidad con el fin de intervenir en el proceso de decisión sobre el futuro del solar. Su primera actuación ha sido una carta abierta al Ayuntamiento en la que piden medidas urgentes para parar la degradación de la zona.

Quienes estén interesados en participar en este proceso que persigue que sean los vecinos y las vecinas quienes decidan sobre el futuro del solar, nos puede contactar a través de los teléfonos 934 424 750, 660 456 868.

Document 10

Carta oberta a l'Ajuntament

Des del tancament i enderroc de les piscines Folch i Torres el barri s'està degradant a marxes forçades. Caminar pels carrers i voreres s'ha convertit en una carrera d'obstacles per la quantitat de sots i desnivells que hi ha. Els carrers estan plens d'escombraries per la manca de contenidors. Hi ha dies que surt una pestilència del clavegueram que els vianants han de tapar-se el nas. L'entorn del solar s'està omplint de rates i les cases adjacents, d'escarabats. Al mateix temps, hi ha una activitat frenètica de compra i venda de pisos en tota la zona afectada.

Els signants demanem que l'Ajuntament prengui les cartes en l'assumpte per aturar d'una vegada per totes la degradació creixent. Demanem que els equipaments que es construeixin en el solar siguin equipaments de barri que ajudin a dignificar la vida dels seus habitants (inclosa una piscina olímpica a l'estil de las antigues Folch i Torres) i no un altre equipament de ciutat les repercussions del qual només beneficien unes quantes persones. Demanem que els pisos que es construeixin en els laterals del solar siguin per a persones grans del barri que viu en pisos inadequats.

Col·lectiu Solar Folch i Torres per al Barri

NOM	DNI/NIE	FIRMA

El ayuntamiento convoca a entidades del barrio para hablar sobre el futuro del solar Folch i Torres

El 19 de noviembre a las 18 horas tuvo lugar la primera (¿y última?) reunión de la regiduría del distrito con entidades de la zona para conocer el parecer de éstas sobre los destinos del solar. Entre las entidades presentes habían representantes de la Mesa de convivencia cívica de la Plaza Folch i Torres, del Casal d’Avis Josep Trueta, de Casal d’Infants, del Institut y de la Taula del Raval. También el *Col·lectiu Folch i Torres per al Barri* había sido convocado a la reunión. Sin embargo, por un “malentendido” este grupo fue convocado a las 19 horas en vez de las 18 horas.

De modo que, cuando llegamos, la reunión prácticamente ya había acabado y no hubo lugar para un debate a fondo sobre el significado de la reunión y la selección de los invitados.

Fuimos cargados de copias de 43 hojas llenas de firmas (= 430 firmas) recogidas en los últimos 15 días y un resumen de los debates habidos entre los vecinos a lo largo del verano que repartimos entre los asistentes.

Ante la “premura del tiempo” se pasó directamente a la lectura de las propuestas para el solar salidas de nuestras reflexiones.

El primer punto – una piscina de las mismas dimensiones que la grande de las antiguas y con gradas para la competición – recibió un varapalo por parte del regidor y del responsable de Focivesa, Martí Abella: “Ya hay dos piscinas de competición cubiertas en Barcelona por lo que no hay necesidad de construir otra y que, además Can Ricart (de 25 m de largo y 1,3 m de fondo) cumplirá la función de piscina de barrio.” De modo que cayeron en saco roto nuestras alegaciones sobre la importancia que las piscinas tuvieron en la vida del barrio y la carencia más que palpable de piscinas municipales dignas de su nombre en el centro de la ciudad.

Las otras propuestas (casal de joves, d’avis, llar d’infants, biblioteca...) ya habían salido de los otros participantes de la reunión. La idea del huerto no había salido, pero fue acogida positivamente, y el regidor prometió estudiar su viabilidad. Para complementar el relato de los equipamientos propuestos y pasar ya directamente a las cuestiones polémicas los “atrasados” fuimos informados de que se había propuesto construir un auditorio (¿para quién?) y un parking (suponemos que esta última venía impulsado por el Ayuntamiento ya que coincide con sus objetivos de aumentar la afluencia a la Rambla del Raval, “esponjar” el Jardí de les Fàbriques y llegar de esta forma a la Rbla. del Raval).

Sin embargo, las cuestiones polémicas no se quedaron ahí. Se ve que el Ayuntamiento quiere reclasificar y reordenar el terreno del solar para construir “pisos protegidos” (es decir, pisos de compra que se ponen a la venta por más o menos el 20 % por debajo del precio del mercado y que los pueden adquirir personas seleccionadas a base de criterios bastante oscuros y difusos). Esta decisión tiene que ver con el Pla d’Habitatge promulgado por la Generalitat que se traga de esta manera una parte importante del solar destinado a equipamientos (de barrio, se entiende).

A parte de estos pisos; se quieren construir pisos tutelados (de alquiler) para gente mayor (del barrio, se supone) y otras personas necesitadas. Estos pisos serán considerados equipamientos.

Y ahí se acabó la discusión (al menos ésta parece ser la intención). No se habló de las superficies de los distintos equipamientos, ni quien los gestionará ni que altura tendrán. Tampoco dijeron nada sobre el destino del edificio actual del Casal d’Avis.

El 24 de este mes a las 19:30 se presentará en la Comissió d’Urbanisme del distrito (en la Plaza Bon Succés), entre otros puntos del orden de día, el borrador del proyecto, cuya versión definitiva se pretende aprobar el 9 de diciembre en el pleno.

Sin embargo, desde el momento de la aprobación del proyecto – ¡que, a bien seguro, será presentado como un proyecto elaborado a partir de la participación ciudadana! – hasta que se realice aún queda mucho trecho. Empezando por preguntar a las vecinas y los vecinos si realmente quieren que se coma una parte considerable del solar para pisos de compra un poco más baratos destinados a no se sabe quién (en vez de promulgar leyes que protegen a los inquilinos), para un parking, para un auditorio, para un hueco en lo que era Carretes 58 sin son ni ton, a no ser que como punto de partida para abrir una calle entre la Rda. San Pau y la Rbla. del Raval...

Document 12 (gener del 2005)

El Pla d’Habitatge, el solar de Folch i Torres y otras tomaduras de pelo

Hace poco más de un año se anunció a bombo y platillo que a partir de ahora los ciudadanos y ciudadanas podíamos, y hasta debíamos, participar en las decisiones del consistorio. No sabemos si este “vuelco” político se ha producido en algún sitio, pero, desde luego, no ha llegado al solar de las antiguas piscinas Folch i Torres. Aquí la participación de los vecinos en la decisión sobre el futuro del lugar que antes albergaba un gran equipamiento de barrio se redujo a una reunión informal de apenas dos horas con unas cuantas entidades del barrio.

Salvando el trámite de esta manera, los responsables políticos se han expedido un cheque en blanco para llevar a cabo una operación decidida de antemano entre los bastidores del consistorio. ¡Con los vecinos actuando de extras en la función! En este contexto tampoco resulta extraño que la existencia de más de 600 firmas de habitantes de la zona pidiendo equipamientos de barrio en el solar haya caído en saco roto.

Se trata de una operación que, vestida de palabras bonitas, consiste en lo siguiente:

- **En primer lugar:** privatizar parte del terreno construyendo “viviendas de protección social” en régimen de venta. Es decir, que harán construir pisos por un precio un poco más barato que los del mercado “libre” (o sea, por lo que valían en el mercado hace unos dos años). A parte de un gesto para la galería, a fin de camuflar su falta de voluntad política para afrontar la especulación, se trata de un negocio redondo puesto que el suelo les sale gratis.
- **En segundo lugar:** construir entre 100 y 120 pisos tutelados en el solar, sin que nadie sepa a quienes serán destinados (a la gente mayor del barrio, seguramente no), quien los gestionará (y en qué condiciones para los tutelados) y que pasará con los pisos que los tutelados han dejado.
- **En tercer lugar:** construir un parking en el solar que, a bien seguro, será gestionado por una de las empresas municipales que hacen un negocio redondo con las plazas de parking. Además servirá como puerta de entrada para los visitantes de la Rambla del Raval, la Illa Robador y otras zonas en plena efervescencia de *dinamización*.

- **En cuarto lugar:** construir un “equipamiento” (auditorio,...) que *dinamice* la zona.
- **En quinto lugar:** dejar un hueco en una parte del solar que toca con Carretes que les servirà de entrada a los Jardines de les Fàbricas, y de ahí a la Rambla del Raval.
- **En sexto lugar:** trasladar el Casal d’Avis Josep Trueta de Sant Pacià al solar, sin que nadie sepa que pasará con el edificio actual (¿lo derribarán para seguir “esponjando” ciertas zonas mientras que en otra hacinan a la gente?).
- **Y en séptimo lugar:** que los vecinos se peleen por las migajas que han quedado de un equipamiento que había dignificado la vida en el barrio y que fue un verdadero espacio de relación.

Por favor, no nos dinamicéis más.

Document 13

Què passa amb el solar de les piscines Folch i Torres?

Sembla que l’ajuntament ja ha pres la decisió sobre el futur del solar de les piscines, sense que pràcticament cap veí o veïna se n’hagi assabentat ni molt menys hagi participat en la presa de decisió. Segons els nous plans (que ja són la base d’un concurs públic convocat) el consistori vol construir 40 habitatges de compra i de 100 a 180 apartaments tutelats de lloguer al solar de les piscines (*vegeu documents 14 a 17*).

Diuen que els pisos de compra seran pisos protegits però no diuen per a qui són (gent jove inscrita en alguna llista misteriosa, reallotjats a causa de plans urbanístics?...) ni quant valdran (igual que els preus de mercat de fa un any, dos, cinc...). En qualsevol cas es tracta d’una maniobra de privatització d’un terreny públic que promet ser un bon negoci perquè el solar surt de franc i el preu dels pisos ha augmentat des de finals del 1997 un 150%. O sigui, amb aquesta operació l’ajuntament es podrà embossar, pel cap baix, 400 milions de les antigues pessetes, ja que, segons dades oficials, el preu del sòl suposa el 50% del preu final d’un habitatge. En canvi, arreglar les piscines li hauria costat uns 80 milions de pessetes.

A la resta del solar de les antigues piscines Folch i Torres –concretament la part qualificada de equipaments–, l’ajuntament hi vol construir els apartaments “tutelats” per a gent gran, acollint-se a unes ordenances municipals que permeten qualificar gairebé qualsevol cosa d’equipament públic. Tampoc en aquest context no sabem quins són els criteris de les adjudicacions ni quins són els “beneficiaris”, però la gent gran de la zona que viu en pisos inadequats no tenen cap garantia d’aconseguir-ne un.

Però fins i tot si hi hagués cap garantia que la gent gran del barri podria beneficiar-se d’uns apartaments edificats sobre el solar que abans albergava un gran equipament de barri, també aquest projecte faria pudor de negoci. I no ens referim al negoci que fan les empreses (públiques i/o privades) que regenten aquesta mena de residències. Una altra pregunta clau que cal que respongui l’ajuntament és que passarà amb els habitatges que aquestes persones deixaran: passaran a les mans de Focivesa i, després aquesta les vendrà a preu de mercat? Se les quedarà l’empresa que gestionarà els apartaments? Aniran directament a les mans de les immobiliàries? En quants casos no serà una altra fórmula de desfer-se de llogaters amb renda antiga (inclosa la pèrdua de drets com el de la subrogació)?

Que macos que són!

Convocatòria del concurs de projectes per a la promoció d'habitatges del Solar

Ajuntament de Barcelona

PATRONAT MUNICIPAL DE L'HABITATGE

CONCURSOS DE PROJECTES

Es convoquen els concursos de projectes restringits per a les promocions d'habitatges següents:

- illa delimitada pels carrers Reina Amàlia, Lleialtat, Carretes i Hort de la Bomba, de Barcelona. **(Exp. 001/05)**
- carrer Sas/Alfarràs –Edifici D– (2a fase de la remodelació del barri del Bon Pastor), de Barcelona. **(Exp. 002/05)**
- carrer d'Alfarràs/Claramunt, –Edifici E1– (2a fase de la remodelació del barri del Bon Pastor), de Barcelona. **(Exp. 003/05)**
- terrenys de l'estació RENFE Rodalies –Edifici E–, de Barcelona. **(Exp. 004/05)**
- terrenys de l'estació RENFE Rodalies –Edifici F–, de Barcelona. **(Exp. 005/05)**

■ **Presentació de sol·licituds:** Fins a les 14 hores del dia 18 de març de 2005, al Patronat Municipal de l'Habitatge (C/ Dr. Aiguader, núm. 26-36).

■ **Informació:** Els interessats podran obtenir els Plecs de Clàusules Administratives Particulars i informació addicional a la pàgina web www.pmhb.org o bé, en el Patronat Municipal de l'Habitatge (C/ Dr. Aiguader, núm. 26-36).

L'import d'aquest anunci anirà a càrrec de l'adjudicatari.

Plec de clàusules administratives del concurs de projectes de la proposta base de la redacció de projecte, estudi de seguretat i salut i direcció de les obres de la promoció d'habitatges del Solar (primera pàgina)

Patronat Municipal de
l'Habitatge de Barcelona
Dr. Aiguader, 26-36
08003 Barcelona

PLEC DE CLÀUSULES ADMINISTRATIVES PARTICULARS

CONCURS DE PROJECTES DE LA PROPOSTA QUE HA DE SERVIR DE BASE A LA REDACCIÓ DE PROJECTE, ESTUDI DE SEGURETAT I SALUT I DIRECCIÓ DE LES OBRES DE LA PROMOCIÓ D'HABITATGES SITUADA A LA ILLA DELIMITADA PELS CARRERS REINA AMÀLIA, LLEIALTAT, CARRETES I HORT DE LA BOMBA, DE BARCELONA.

TRAMITACIÓ: ORDINÀRIA

PROCEDIMENT: CONCURS AMB INTERVENCIÓ DE JURAT I AMB LIMITACIÓ DE PARTICIPANTS

Núm. Expedient	Descripció contracte
001/05	Redacció de projecte, estudi de Seguretat i Salut i direcció de les obres de la promoció d'habitatges situada a l'illa delimitada pels carrers Reina Amàlia, Lleialtat, Carretes i Hort de la Bomba, de Barcelona.

Clàusula 1. Objecte

1. L'objecte del concurs és la selecció de la proposta més idònia, a judici del Jurat, per a servir de base per a la redacció del projecte, de l'estudi de Seguretat i Salut de la promoció d'habitatges situada a la illa delimitada pels carrers Reina Amàlia, Lleialtat, Carretes i Hort de la Bomba, de Barcelona i la subsegüent direcció de les obres. (Codificació CNPA-1996: 74.22.00.00-7)

Clàusula 2. Contractes de desenvolupament d'aquest concurs

1. El guanyador d'aquest concurs rebrà l'encàrrec, mitjançant procediment d'adjudicació negociat, de redactar els projectes bàsic i executius que desenvolupin la proposta presentada, sempre que el document sigui aprovat pel PMH i es determini expressament que el projecte executiu ha de desenvolupar-se prenent com a base aquell document.

Igualment podrà adjudicar-se-li, mitjançant el procediment negociat, la direcció de les obres.

Per a la determinació dels honoraris d'aquests encàrrecs es tindran en compte aquestes circumstàncies:

- El PEC sense IVA (aproximat) es calcula en 8.692.000,00'- Euros, i la superfície total edificada en 16.450 m². Aquests paràmetres només seran incrementats per causes justificades i no previstes en el moment de redactar la proposta, les quals caldrà que siguin motivades en aquest expedient, o posteriors que se'n derivin, i tanmateix s'exigirà l'aprovació expressa del PMH.
 - El sistema de determinació del preu dels contractes consistirà en l'aplicació d'honoraris per tarifes, aplicant la fórmula i la taula que s'adjunta com a annex núm. 1, de conformitat amb el que permet l'art. 202 del TRLCAP.
2. Els projectes executius haurà/n d'incloure la documentació legalment establerta, fins i tot l'estudi de seguretat i salut en les obres.

3. Els encàrrecs a què es refereix aquesta clàusula podran dur-se a terme durant un termini màxim de tres (3) anys, comptats des de l'adjudicació d'aquest concurs.

En l'import dels honoraris queden incloses les despeses dels estudis previs, transport i manteniment del material que faci falta, els del personal de tota mena que el professional contractat necessiti, desplaçaments, gestions, despeses d'estudi i tots aquells pagaments que tinguin efecte com a conseqüència de l'encàrrec, així com el pagament d'impostos i assegurances que corresponguin.

En el cas que el projecte en ordre a la seva magnitud o per interès del PMH sigui objecte de diferents fases, s'entendrà que aquest concepte amb tot el que pertorqui, queda reflectit a la suma total dels honoraris a percebre.

Document 16

Notícia publicada al diari El Punt

Al solar de les antigues piscines de Folch i Torres s'hi edificaran pisos i apartaments socials

ROSA DÍAZ. (El Punt, 9.04.05)

El gran solar que va deixar lliure l'enderroc de les antigues piscines de Folch i Torres, situat al cor del barri del Raval entre els carrers de la Reina Amàlia i de les Carretes, es destinarà a la construcció d'habitatges socials, segons va anunciar el regidor del districte de Ciutat Vella, Carles Martí, en l'última audiència pública que es va fer dimarts passat. El regidor va dir que «l'ús urbanístic d'aquest espai no ha canviat i, per tant, es destinarà la part més gran a equipament i una altra part a habitatge».

El regidor va aclarir, però, que en la part qualificada per construir-hi equipaments s'hi instal·laran apartaments tutelats per a la gent gran del mateix tipus dels que estan a punt de lliurar a la plaça de Santa Caterina, a tocar del mercat. Aquests apartaments, tot i ser pisos, tenen unes característiques especials ja que estan dotats de diferents serveis comuns per a les persones que hi resideixen. Per això se'ls considera un tipus d'equipament.

En la part destinada a la construcció de pisos, el Patronat Municipal de l'Habitatge de Barcelona hi construirà una promoció de pisos protegits de propietat. «Queda per definir encara què es farà als baixos», va indicar Martí, que també va explicar que no s'ha desenvolupat encara el planejament urbanístic d'aquesta pastilla de terreny. Per tant, encara no s'han definit els volums que tindran els edificis ni la quantitat de pisos.(*)

(*) El subratllat és nostre.

Document 17

Pla Habitatge a Ciutat Vella 2004-2007, novembre del 2004 (Apartat 2, “Programa d’habitatge de nova creació en finques de titularitat pública”, pàgina 4)

Consta com a projecte a desenvolupar per operadors públics:

40 habitatges protegits en venda preferentment per a joves en els solars del carrer Carretes 46 i 58. En una superfície de sòl de 227m² i 356m² respectivament i un sostre potencial 3.700m²